

Odpovědnost Google za dokončování vyhledávacích dotazů

Soud	Bundesgerichtshof
Sp. zn.	VI ZR 269/12
Datum	14. 5. 2013
Dostupnost	http://juris.bundesgerichtshof.de

Spor se týkal automatického dokončování vyhledávacích dotazů v rámci vyhledávače Google. Konkrétně se jednalo o situaci, kdy při vyplnění jména šéfa společnosti PM-International Rolfa Sorga nabídl vyhledávač dokončení „scientologie“ a „podvod“, čímž mělo dojít k zásahu do osobnostních práv. Soud poněkud překvapivě přistoupil k návrhům v rámci automatického dokončování jako k vlastnímu obsahu. Konstatoval sice, že není nutné je aktivně vyhledávat, ale v případě poukázání na jejich protiprávní povahu musí Google zajistit jejich odstranění. Limitace odpovědnosti ISP tedy nepřicházejí v úvahu a automatické dokončování podléhá notice-and-takedown politice. Soud však zároveň připustil, že vzhledem k závislosti softwaru, který vytváří automatická dokončení, na chování a vyhledávání jednotlivých uživatelů, nemůže být Google odpovědný plně, ale jeho jednání představuje pouze opomenutí. Hranice pro rozlišování, kdy se ještě jedná o obsah vlastní a kdy již nikoli, se tak opět posunula. Za vlastní obsah byla soudem považována i informace získaná na základě algoritmu vytvořeného společností, který ale zpracovává data poskytnutá třetími osobami.

Určení mezinárodní pravomoci (příslušnosti) soudů ve sporech ve věcech spotřebitelských smluv

Tereza Kyselovská

Soud	Soudní dvůr Evropské Unie (čtvrtý senát)
Sp. zn.	Věc C-190/11
Datum	6. září 2012
Dostupnost	http://eur-lex.europa.eu/

Právní věta

Článek 15 odst. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán tak, že nevyžaduje, aby smlouva mezi spotřebitelem a podnikatelem byla uzavřena na dálku

Anotace

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-190/11 *Daniela Mühlleitner proti Ahmad Yusufi a Wadat Yusufi* se týkalo interpretace článku 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I¹

¹ Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. In: *EUR-lex* [právní informační systém]. Úřad publikace Evropské unie [citováno 1.9.2012]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

a bodů 86 a 87 rozhodnutí Soudního dvora ve věci *Pammer, Alpenhof*².

Dle článku 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I: „Ve věcech týkajících se smlouvy uzavřené spotřebitelem pro účel, který se netýká jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti, se příslušnost určuje podle tohoto oddílu, aniž jsou dotčeny článek 4 a článek 5 bod 5) ... v [...] případech, kdy byla smlouva uzavřena s osobou, která provozuje profesionální nebo podnikatelské činnosti v členském státě, na jehož území má spotřebitel bydliště, nebo pokud se jakýmkoliv způsobem taková činnost na tento členský stát nebo na několik členských států včetně tohoto členského státu zaměřuje, a smlouva spadá do rozsahu těchto činností.“

V původním řízení si paní Mühlleitner s bydlištěm v Rakousku vyhlédla na stránkách německého vyhledávače ojetý automobil, který nabízela německé maloobchodní sdružení. Na základě informací a telefonního čísla s mezinárodní předvolbou, které bylo uvedeno na stránkách, kontaktovala prodejce. Na základě nabídky následně vycestovala do Německa, kde podepsala kupní smlouvu a automobil převzala. Po návratu do Rakouska zjistila, že automobil má podstatné vady. Žalovaní odmítli automobil opravit, a proto žalobkyně podala žalobu na zrušení kupní smlouvy u soudu v Německu podle místa jejího bydliště, o které tvrdila, že ji uzavřela coby spotřebitelka s podnikem, který svou profesionální nebo podnikatelskou činnost zaměřuje na Rakousko, tedy v situaci, na kterou se vztahuje hypotéza ustanovení čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení Brusel I. Žalovaní zpochybnili postavení paní Mühlleitner jako „spotřebitelky“ i mezinárodní příslušnost rakouských soudů a domnívají se, že spor mají projednávat příslušné německé soudy. Tvrdili také, že svou činnost nezaměřovali na Rakousko a že žalobkyně uzavřela smlouvu v sídle jejich podniku v Německu.

Řízení se dostalo až před rakouský Oberster Gerichtshof, který potvrdil, že žalovaní zaměřovali svou profesionální nebo podnikatelskou činnost na Rakousko a že žalobkyně je v postavení „spotřebitele“. Nicméně přerušil řízení a Soudnímu dvoru **položil předběžnou otázku, zda z bodů 86 a 87 rozhodnutí ve věci Pammer a Hotel Alpenhof neplyne, že čl. 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I se vztahuje pouze na smlouvy uzavřené na dálku.**

Rozhodnutí ve věci *Pammer a Hotel Alpenhof* bylo prvním rozhodnutím, ve kterém se Soudní dvůr zabýval interpretací pojmu „zaměřování činnosti“ ve spotřebitelských smlouvách uzavřených online prostřednictvím webových stránek.³

Soudní dvůr v rozhodnutí zopakoval, že článek 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I představuje odchylku

² Rozsudek Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) ze dne 7. prosince 2010, *Pammer vs. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co. KG (C-585/08)* a *Hotel Alpenhof GesmbH proti Oliver Heller*, spojené věci C-585/08 a C-144/09. In: *EUR-lex* [právní informační systém]. Úřad publikace Evropské unie [citováno 10.1.2013]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

³ K anotaci a podrobnější analýze tohoto rozhodnutí srov. KYSELOVSKÁ, Tereza. Online spotřebitelské smlouvy a hraniční určovateli „zaměřování činnosti“ ve světle judikatury Soudního dvora Evropské Unie. *Časopis pro právní vědu a praxi*, Brno: Masarykova univerzita. Právnická fakulta, 2011, roč. 19, č. 3, s. 221–226. ISSN 1210-9126.

jak z obecného pravidla příslušnosti stanoveného v čl. 2 odst. 1 Nařízení Brusel I, které stanoví příslušnost soudům členského státu, na jehož území má žalovaný bydliště, tak z pravidla o alternativní příslušnosti pro smlouvy v čl. 5 bodě 1 Nařízení, podle kterého je příslušný soud místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn. Tato odchylka musí být vykládána restriktivně.

Soudní dvůr dále uvedl, že pojmy použité v Nařízení Brusel I musí být vykládány autonomně, a to především s přihlédnutím k systematice a cílům Nařízení za účelem zajištění jednotného použití Nařízení Brusel I ve všech členských státech. Cílem článku 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I je ochrana spotřebitele jakožto slabší smluvní strany v kontraktačním procesu. Tato ochrana však není a nesmí být absolutní.

V odpovědi na položenou předběžnou otázku vyšel Soudní dvůr z textu předmětného ustanovení, historie jeho vzniku a jeho teleologického výkladu. Sám text článku 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I neobsahuje požadavek, že smlouvy pod něj spadající musí být uzavřené na dálku. Toto ustanovení cíleně obsahuje obecněji nastavené podmínky tak, aby byla zajištěna lepší ochrana spotřebitele s ohledem na nové komunikační prostředky a vývoj elektronického obchodu. Článek 15 odst. 1 Nařízení Brusel I se vztahuje na všechny smlouvy bez ohledu na to, co je jejich předmětem, které uzavřel spotřebitel s osobou, která provozuje profesionální nebo podnikatelské činnosti, v rámci těchto činností.

Text článku 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I obsahuje pouze podmínky, které se vztahují pouze na podnikatele (podnikatel vykonává podnikatelskou činnost v zemi bydliště spotřebitele nebo se na tuto zemi zaměřuje). Nezáleží tedy, kde spotřebitel jedná nebo kde je smlouva uzavřena. To může být i v jiné zemi, než kde je bydliště spotřebitele. Pokud by bylo na základě tohoto ustanovení nutné, aby byla spotřebitelská smlouva uzavřena na dálku, bylo by to v rozporu s jeho cílem a smyslem. Navíc by tím došlo k omezení množství situací, a tím zúžení možností spotřebitelů žalovat v souladu s tímto ustanovením. Pro elektronický obchod je typické, že na jedné straně stojí podnikatel, který inzeruje na internetu a který se prostřednictvím svých webových stránek zaměřuje na určitý trh, a na druhé straně spotřebitel, který získává informace a rozhoduje se pro uzavření smlouvy na základě reklamy shlédnuté na síti. Bylo by v rozporu s cíli Nařízení Brusel I, pokud by spotřebitel mohl pozbýt ochrany v rámci speciální příslušnosti pro spotřebitelské smlouvy jen proto, že se za účelem uzavření smlouvy a převzetí zboží či čerpání služeb přemístil do jiného státu.

Soudní dvůr proto rozhodl, že **článek 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I musí být vykládán tak, že nevyžaduje, aby smlouva mezi spotřebitelem a podnikatelem byla uzavřena na dálku.**

Distanční spotřebitelská smlouva – oferta a akceptace

Miloslav Hrdlička

Soud	Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích
Sp. zn.	22 Co 533/2011
Datum	7. 2. 2012
Dostupnost	ASPI

Právní věta

Ust. § 53 obč. zák. upravující tzv. distanční spotřebitelskou smlouvu umožňuje uzavření smlouvy nejen na základě projevu vůle (oferty) určeného individuálně určeným osobám, ale též na základě projevu vůle adresovaného neurčitému okruhu osob. Vznik kupní smlouvy zákon spojuje s dohodou o předmětu koupě a kupní ceně a nelze jej vázat až na okamžik převzetí objednaného zboží a zaplacení kupní ceny. Ujednání o odstoupení prodávajícího od kupní smlouvy (včetně smluvního důvodu týkajícího se výrazné změny ceny zboží) nemusí být v rozporu s § 55 a § 56 obč. zák.

Anotace

Judikatura českých soudů zabývající se blíže problematikou distančních elektronických smluv je stále poněkud nepočetná. Proto je podle mého názoru vhodné zabývat se každým takovým soudním rozhodnutím. Tento požadavek je o to naléhavější, když se argumentace provedená soudem dotýká základní otázky identifikace oferty a akceptace a následně tedy i určení okamžiku uzavření distanční smlouvy, což jsou otázky podle mého názoru ne zcela uspokojivě a ustáleně vyřešené. Oběma uvedenými otázkami se zabývá níže komentované rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích.¹

Na úvod je nutné poznamenat, že se v tomto rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) vyjadřuje k výše uvedeným otázkám odlišně, než jak byly již judikaturou prezentovány (konkrétně v jednom z mála soudních rozhodnutí k dané problematice – tedy rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 3210/2007 ze dne 30.10.2009).

Základní otázkou u této problematiky je, jaký úkon subjektu je možné považovat za ofertu a co je akceptací. Jejím vyřešením vlastně dospějeme i k závěru, kdy vzniká distanční smlouva.

Obecně převládá názor, že distanční smlouvy nejsou žádným novým smluvním typem, ale jedná se o běžné smluvní typy, při jejichž uzavírání byly použity prostředky komunikace na dálku². S tímto závěrem se

1 Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7.2.2012, sp.zn. 22 Co 533/2011. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 5. 2013]. Rozhodnutí se zabývá i další problematikou (zejména platností ujednání o možnosti prodávajícího odstoupit od smlouvy), ale vzhledem k zaměření anotace budou blíže zmíněny pouze otázky týkající se určení okamžiku vzniku distanční smlouvy.

2 K vymezení pojmu srovnej např.: ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří,